

Rättssäkerhet i vågskålen

Juridiken och psykologin

Frågor om rättssäkerhet och om hur oskyldiga skall undgå att dömas har följt rättskipningen i alla tider. Försöken att stärka rättssäkerheten har varit många, men en svårbemästrad faktor har varit att rätten handhavs av människor. Dessa kan vara utsatta för en mängd olika psykologiska faktorer som påverkar deras ställningstaganden och beslutsfattande.

Att sådana faktorer kan ha betydelse vid bedömning vid vittnesbevisning är känt, men mindre uppmärksamhet har ägnats åt beslutsfattarna själva, hur de påverkas och vilka psykologiska kunskaper de har. Studierna är få om hur domare, åklagare och advokater påverkas av yttre omständigheter, som samhällsdebatt och förhärskande uppfattningar, miljöfaktorer, som arbetsbörda och ekonomiska restriktioner, och personliga egenskaper, som sympatier och aversioner.

Frågor av det här slaget har aktualiserats i flera uppmärksammade rättsprocesser, av vilka från mer eller mindre sen tid kan nämnas målen angående Thomas Quick och styckmordsfallet rörande Catrine da Costa.

På senare tid har steg tagits i syfte att stärka rättssäkerheten. Här kan nämnas Justitiekanslerns rättssäkerhetsprojekt och rapport Felaktigt dömda samt de av justitieministern tillsatta utredningarna om resningsförfarandet i brottmål och om domstolarnas och domarnas integritet och självständighet. De kan måhända leda till en uppstramning. Men nya lagregler kan inte bidra med hela lösningen.

Det mänskliga beslutsfattandet, dess styrka i möjligheter till hänsynstagande och brister i naturliga begränsningar i förmåga och insikter, kan emellertid kanske till någon del påverkas av en öppen debatt om rättsväsendet och dess funktionssätt.

För att bidra till belysningen av psykologiska faktorer och deras betydelse i rättskipningen arrangerar Stiftelsen Rättsstatens Vänner ett seminarium och paneldebatt med rättslig och psykologisk expertis.

Stiftelsen Rättsstatens Vänner skapades av professor Anders Agell. Den har till uppgift att belysa förhållanden som har betydelse för rättssäkerheten i samhället.

*Stiftelsen Rättsstatens Vänner bjuder in till
ett seminarium och paneldebatt
i Uppsaladen 19 april 2010*

Deltagande är gratis

*Anmälan görs senast 15 april 2010
till stiftelsens sekreterare
(070-735 62 78 eller ewa@waites.se)*

Tid	19 april 2010, kl 10.00 - 15.30
Plats	Fakultetsrummet, Juridiska institutionen, Uppsala universitet, Trädgårdsgatan 1, Uppsala
Program	
10.00	Stiftelsens ordförande hälsar välkommen och redogör kort för stiftelsens verksamhet
10.15	Juridiken och psykologin Moderator: Peter Nobel, jur.dr. och f.d. DO, f.d. expert i FN:s kommitté mot rasdiskriminering
10.30	Presentation av seminariets tema och paneldeltagare - Brita Sundberg-Weitman, jur.dr., f.d. hovrättslagman, om psykologiska faktorer i domstolarnas beslutsprocess - Rigmor Robèrt, läkare och psykoterapeut, om psykologiska teorier har påverkat bedömningen av vittnesutsagor - Thérèse Juel, journalist, och Thomas Wettergren, samhällsvetare, om domstolarnas psykologiska föreställningar i sexualbrottmål
11.00	Paneldebatt med anföranden av Stig Centerwall, advokat Minna Gräns, docent i processrätt Lena Hellblom-Sjögren, dr. leg. psykolog Germund Hesslow, professor i neurofysiologi Johan Munck, justitieråd Nils Wiklund, docent i rättspsykologi
12.15 - 13.00	Paus med enklare förtäring
13.00 - 15.30	Paneldebatten fortsätter

*Seminarium och paneldebatt
i Uppsala den 19 april 2010*

Rättssäkerhet i vågskålen

Juridiken och psykologin